

GROFOVSKO PRI MURSKI SOBOTI 1

<i>EŠD 15541</i>	Murska Sobota – Arheološko najdišče Grofovsko I
<i>Cestni odsek</i>	OBVOZNICA MURSKA SOBOTA
<i>Temeljna topografska karta TTN</i>	x 588048 y 167744 z 189
<i>Kataster</i>	k.o. Krog parc. št. 4214/1, 2, 3, 4, 4217/ 1, 2, 4222, 4223, 4225, 4229, 4231/1, 2, 4232, 4233, 4234, 4235, 4236, 4237, 4238, 4239, 4240, 4241, 4245, 4246/1
<i>Vrsta najdišča:</i>	naselbina
<i>Čas:</i>	zgodnja bronasta doba, zgodnji srednji vek
<i>Način in čas odkritja, odkritelj:</i>	arheološki pregled 2000, Brank Kerman, Bojan Djurić
<i>Vrsta in čas raziskav:</i>	izkopavanje 2002
<i>Vodja izkopavanj:</i>	Matjaž Novšak
<i>Obseg raziskanega prostora:</i>	18.000 m ²
<i>Arhiv najdišča hrani:</i>	Arhej, d.o.o.

Najdišče leži na obdelovalni ravnici neposredno ob južnem robu Murske Sobote. Njegova geološka podlaga je prodnata z neizrazitimi valovi, plitve kotanje med njimi pa zapolnjene s peščenimi nanosi, ki ne presegajo debeline 10 cm. Izjema je le muljasta depresija ob severnem delu izkopa, preostanek nekdanjega paleokorita, ki je pred poselitvijo meandriralo vzdolžno v severnem delu, kasneje pa se je postopoma premikalo proti severu.

Arheološke strukture - gre izključno za vkope - so bile vkopane v geološko osnovo. V celoti so bili ohranjeni le vkopi v nižji muljasti depresiji, medtem ko so strukture v višje ležečih prodnatih predelih (teh je največ) z oranjem poškodovane, hodna površina med njimi pa uničena. Odkritih je bilo 54 struktur, od tega 40 shrambenih oz. bivalnih jam, 11 stojk ter 3 kurišča. Petnajst vkopanih objektov, 11 jam za kole in 2 kurišči so z najdbami opredeljeni v zgodnjo bronasto dobo, 25 vkopanih objektov in 1 kurišče pa v zgodnji srednji vek. Prostorsko se obe naselitveni fazi v osrednjem delu raziskanega terena delno prekrivata, zahodni del je bil poseljen pretežno v prazgodovinski fazi, koncentracija objektov v vzhodnem delu pa je izključno zgodnjesrednjeveška.

Prazgodovinski objekti so bili razporejeni posamično in obdani z jamami za nosilne tramove lesenih stavb. V nekaterih jamah so se ob robovih ohranile kamnite zagozde za utrditev tramov. Najdbe so vse, razen enega kosa kamnitih žrmelj, kos keramičnih posod, med njimi številni odlomki finejšega posodja z vrvičastim ravnolinijskim in valovitim okrasom. Poleg definiranih stanovanjskih sklopov se kot posebnost kaže linija petih vertikalnih krožnih vkopov v depresiji paleostruge ob severnem robu izkopa. Vsi vkopi so imeli večji premer (do

60 cm) od običajnih. V enem od njih je bila na dno položena skleda, sicer pa so vsi vsebovali organske ostanke in odlomke lončenine. na hodni površini med vkopi je imela plast okoli enega odkritega ognjišča številne odlomke vrvičasto okrašene lončenine.

Zgodnesrednjeveški objekti so večkrat postavljeni v prostorsko razpršenih skupinah, nobeden od njih pa ne kaže jam za nosilne tramove.

V objektih iz zgodnjega srednjega veka smo poleg številne lončenine našli okrasno ploščo konjske opreme, 2 glinena vijčka in 3 steklene jagode, z izpiranjem zemlje pa še koščke živalskih kosti, številne drobce oglja in druge organske ostanke hrane.

Odkrito glineno posodje je izdelano prostoročno, brez opaznih sledov dodelave na vretenu, okrašeno z žlebičenjem, v nekaj primerih tudi z glavnikom. Najpogostejši motiv okrasa je valovnica, izvedena v nizu ali posamič, poleg nje pa še snopi horizontalnih linij v kombinaciji z valovnico ter vbodi z glavnikom v kombinaciji z valovnico. Valovnice so izvedene z visoko amplitudo. Faktura gline ne daje enotnega videza. V istih objektih se pojavljajo posode iz gline z grobozrnato peščeno primesjo, ki daje tudi intenzivno hrapavo površino, skupaj s tistimi, kjer je imela glina dodatna pustila. Pri teh je površina pri pečenju ostala luknjičava.

Radiokarbonski dataciji opredeljujeta dva zgodnesrednjeveška objekta v drugo polovico 7. oziroma na začetek 8. stoletja n. št.

Matjaž Novšak

Literatura in viri:

- Djurić, Bojan. *Poročilo o rezultatih arheološkega pregleda na potencialnem najdišču Grofovsko 1*, Ljubljana 2000.
- Mušič, Branko. *Poročilo o geofizikalnih raziskavah na lokaciji Grofovsko pri Murski Soboti*, Ljubljana 2000.
- Novšak, Matjaž. Zgodnesrednjeveške najdbe z najdišča Grofovsko pri Murski Soboti, v: Guštin, M. (ur.), *Zgodnji Slovani*, Ljubljana 2002, 27-32.

Bronasta karolinška falera

Zgodnjebronastodobni lonec